

Netikett Tirpák László 10.B

A Netikett az internet használatának általános illemszabályait foglalja össze. Erre azért van szükség, hogy az emberek az internet használata közben is udvariasak, segítőkészek és türelmesek legyenek egymással.

Ezek a korábban íratlan szabályok ma már több helyen olvashatók is a interneten. Sokan megfogalmaztak már ilyen illemtani tudnivalókat az internet egész világára, vagy egy-egy részterületére, például az elektronikus levelezésre. Egy szabály a sok közül: Nem illik csupa nagybetűvel írni, mert kiabálásnak veheti a címzett.

Két ember közötti kommunikáció: e-mail.

Az e-mail magyarul: elektronikus levél, vagyis a számítógépes hálózaton küldött üzenet. Előnye, hogy nagyon gyorsan célba ér, akár a világ másik pontjára is, és bárhova küldjük, ugyanannyiba kerül. Azaz nem drágább a Sydneybe levelet küldeni, mint Magyarországon belül. Ahhoz, hogy e-mail-t küldjünk, nem kell elmennünk a postára, akár otthonról is elküldhetjük, persze ha van otthon számítógép és internet kapcsolat. Az elektronikus postafiókod megtekintéséhez nem kell otthon lenned, a világ bármelyik pontján megtekintheted a neked címzett elektronikus leveleket.

E-mail illemtan

A számítógépes hálózatokhoz kapcsolódó legtöbb illemszabály az elektronikus levelezésre vonatkozik. Az e-mail legvonzóbb tulajdonsága, hogy gyors, ezért nem illik levelezőpartnerünket napokig megvárakoztatni a válasszal.

Ha levelet írunk, minél rövidebben és érthetőbben fogalmazzuk meg közlendőnket, mert az embereknek általában csak néhány percük van napközben az elektronikus postaládájuk megnézésére.

A reklám jellegű szövegeket lehetőleg kerülni kell, ezeket levél helyett inkább valamelyik hirdetőtáblára célszerű kitenni.

Az elektronikus kommunikációból hiányzik az arcjáték és a hangszín. Érzelmek jelzésére emotikonokat használhatunk, például: :-) a mosoly, ;-) a kacintás helyett és :-(jellel jelezhetjük, ha szomorúak vagyunk.

A csupa nagybetűs írás olyan, mintha kiabálnánk, így csak kiemelésre használjuk, indokolt esetben! Csak akkor írjunk ékezetes betűkkel, ha tudjuk, hogy a címzett képes azt fogadni. Ellenkező esetben értelmetlen üzenetet kaphat.

Több ember közötti kommunikáció: IRC

A számítógépek világméretű hálózata, az internet, szinte azonnali üzenetváltást is lehetővé tesz. Az csevegő (IRC) szolgáltatáson keresztül zajló beszélgetés egy közös lapra való írást lehetővé tevő szolgáltatás. Ez tulajdonképpen az elektronikus beszélgetés, más néven chat. Használatával akár több távoli számítógép gazdája lehet kapcsolatban egyszerre egymással, így csoportos csevegésre is lehetőség adódik. Az üzenetek csak a begépelés végén kerülnek elküldésre, s az elküldés után azonnal megjelennek a többiek képernyőjén.

IRC illemtan

Az egy időben zajló, online csevegés és játék hozzájárul ahhoz, hogy a számítógép használata és ezen belül az internet világa emberibb és szórakoztatóbb legyen, viszont lassíthatják az interneten folyó munkát. A rendszer adatbefogadó képessége ugyanis véges. Minél több adat érkezik a rendszerbe, annál lassabban dolgozik, vagyis lassabban közvetíti azokat.

Éppen ezért lehetőleg úgy és olyan időpontban célszerű csevegni, hogy ne zavarjuk vele azokat, akik dolgozni szeretnének a hálózaton. A legcélszerűbb munkaidő után, este használni ezt a szolgáltatást.

Ember-gép kapcsolat: Web

A böngészés szolgáltatás segítségével sok érdekes és hasznos információt találhatunk az internetre kapcsolt számítógépeken, ami lehet szöveg, hang, álló- és mozgóképek.

A böngészés böngésző programok segítségével történik, melyek képesek megjeleníteni a weboldalakon tárolt információkat. Az ilyen oldalak között a közlekedés (böngészés) az oldalon elhelyezett hivatkozások (ugrópontok, linkek) segítségével történik, melyekre kattintva új weboldalakra juthatunk. Amikor egyik weboldalról a másikra ugrunk, úgyis mondjuk: szörfözünk az interneten.

Web illemtan

Ha az internet használata közben olyan weboldalt találunk, melyet később többször is meg akarunk nézni, érdemes lehet az egyszer letöltött weblapot az általunk használt számítógépen eltárolni. Így később nem lesz szükség a használni kívánt weboldal ismételt letöltésére. Ezzel időt spórolhatunk meg magunknak és hálózati forgalmat csökkenthetünk az interneten.

Azonnali üzenetküldés

*Az **azonnali üzenetküldés** (instant messaging, IM) olyan kommunikációs módszer, amely lehetővé teszi két ember interaktív párbeszédét számítógépen keresztül. Nagyjából ugyanazok a szabályok vonatkoznak rá, mint az elektronikus levelezésre, néhány kiegészítéssel:*

A mondanivalónak rövidnek kell lennie, ezért maximum 70 karaktert ajánlott egy sorba írni, és egy megnyilvánulás alkalmával maximum 12 sor. Mindig el kell köszönni, és időt kell hagyni, hogy a másik is meg tudja ezt tenni. Figyelembe kell venni, hogy a másik fél egy másik környezetben tartózkodik, és lehet, hogy közben más elfoglaltsága is akad. A beszélgetés alatt megmutatkozik a gépelési tudás. Ha valaki lassan és sok hibával gépel, akkor nem éri meg és nem is szükséges visszamenni és kijavítani őket. Óvatosnak kell lenni, ha egyszerre több talk fut, mert könnyen össze lehet keverni, hogy melyik ablakban kivel és miről beszélgetünk. A rövidítések használata széles körben elfogadott, viszont egy kezdőnek meg kell tanulnia ezeket, ha érteni akarja, a partner választát. Ilyenek a következők:

- *nm = nincs mit*
- *lol (laughing out loud) = hangos nevetés*
- *pls vagy plz (please) = légyszi*
- *h = hogy*
- *thx / tenx / ty (thank you) = köszönöm*
- *np (no problem)=semmi probléma*
- *jó 8 (good night) = jó éjt*
- *jó 10 (jó 8 + ÁFA) = jó éjt*
- *mindl =mindegy*
- *pill = pillanat*
- *zu? mizujs ?*
- *re = újra itt*
- *afk (away from keyboard) = távol a géptől*
- *hv = hogy vagy?*
- *ij = így jártál*
- *oks = rendben van*
- *4u = neked (for you)*
- *3 (free)= szabad*
- *w8 (wait) = várj egy picit*
- *gtfo = Get the f*ck off Menj ki!*
- *cs = csá*
- *k = Oké*
- *vki = valaki*
- *szvsz = szerény véleményem szerint*
- *am. = amúgy*
- *nm = nincs mit*
- *lol (laughing out loud) = hangos nevetés*
- *pls vagy plz (please) = légyszi*
- *h = hogy*
- *thx / tenx / ty / 10Q (thank you) = köszönöm*
- *np (no problem)=semmi probléma*
- *jó 8 (good night) = jó éjt*
- *jó 10 (jó 8 + áfa) = jó éjt*
- *fyi = for your information = a tájékoztatásodra*
- *mindl vagy m1 = mindegy*
- *pill = pillanat*

- *zu?*, *mizujs?* = *mi az újság?*
- *re* = *újra itt*
- *afk* (*away from keyboard*) = *távol a géptől*
- *hv* = *hogy vagy?*
- *ij* = *így jártál*
- *oks* = *rendben van*
- *4u* = *neked (for you)*
- *3* (*free*) = *szabad*
- *w8* (*wait*) = *várj egy picit*
- *STFU* (*Shut the f*ck up!*) = *fogd be a pofád !*
- *wtf?* (*What the f*ck?*) = *Mi a f***?*
- *lsr* = *looser (lúzer) = vesztes, béna, pancser*
- *gl&hf* = *good luck and have fun = sok sikert és jó szórakozást*
- *gg* = *good game = jó játék, szép volt*
- *no cap* = (*TF2*) *no capture = ne foglald a bázist*
- *mlg* = *Major League Gaming*
- *r u k?* = *Are you ok?*
- *Kys* = *Kill yourself = öld meg magad*
- *m8* = *mate = testvér*

Példák a Netikett irányelveire:

- *Ne írhatsz csupa nagybetűvel, mert az kiabálásnak számít, használj kis- és nagybetűket is!*
- *Egy sor ne legyen 70 karakternél szélesebb!*
- *Légy tömör anélkül, hogy túlságosan lényegre törő lennél!*
- *Amikor egy levélre válaszolsz, csak annyit idézz az eredeti anyagból, hogy érthető legyen a válaszod és ne többet!*
- *Ne keveredj flame war-ba! Ne írhatsz heves leveleket és ne válaszolj ilyenekre!*
- *Ne sértsd meg más vallási és hazájához fűződő érzelmeit!*
- *Ne káromkodj, ne írhatsz trágárul!*
- *Ne írhatsz a chatre vagy a fórumba oda nem illő dolgokat!*

